

PAZIŅOJUMS PRESEI Nr. 24/23

Luksemburgā, 2023. gada 8. februārī

Vispārējās tiesas spriedums lietā T-522/20 | *Carpatair/Komisija*

Vispārējā tiesa atceļ Eiropas Komisijas lēmumu, ar ko apstiprināts Rumānijas atbalsts sabiedrībai *Wizz Air* Timișoaras starptautiskajā lidostā

Komisija, izvērtējot minēto pasākumu selektivitāti un izdevīgumu, pieļāvusi vairākas tiesību kļūdas

Timișoaras [Timișoara] starptautisko lidostu, kas atrodas Rumānijas rietumos, ekspluatē *Societatea Națională "Aeroportul Internațional Timișoara – Traian Vuia" SA (AITTV)* – akciju sabiedrība, kurā Rumānijas valstij pieder 80 % akciju.

Tā kā tika prognozēts, ka līdz ar Rumānijas iestāšanos Eiropas Savienībā 2007. gadā palielināsies satiksmes apjoms, un lai izpildītu ar drošības jomu saistītos nosacījumus uzņemšanai Šengenas zonā, AITTV no Rumānijas valsts saņēma finansējumu terminālā būvniecībai lidojumiem ārpus Šengenas zonas un drošības iekārtas.

Turklāt saistībā ar stratēģiju, kurā paredzēts piesaistīt zemo cenu lidsabiedrības un uzlabot lidostas vispārējo rentabilitāti, AITTV un Ungārijā reģistrētā zemo cenu lidsabiedrība *Wizz Air Hungary Légitársaság Rt.* (turpmāk tekstā – “*Wizz Air*”) 2008. gadā noslēdza vienošanās, kurās izklāstīti to sadarbības principi, kā arī vispārīgie noteikumi par *Wizz Air* izmantoto infrastruktūru un lidostas pakalpojumiem (turpmāk tekstā – “2008. gada vienošanās”). Divi no šiem vienošanās dokumentiem 2010. gadā tika grozīti: *Wizz Air* un AITTV saskaņoja jaunu regulējumu par atlaidēm (turpmāk tekstā – “2010. gada grozījumi”). Kā liecina 2007., 2008. un 2010. gada aeronavigācijas informācijas publikācijas (turpmāk tekstā – “AIP”), *Wizz Air* ieguva arī atvieglojumus un lidostas maksu atlaides.

Rumānijā reģistrētā reģionālā lidsabiedrība *Carpatair SA* 2010. gadā Eiropas Komisijai iesniedza sūdzību, kurā iebilda pret atbalstu, ko Rumānijas iestādes bija piešķirušas sabiedrībai *Wizz Air* Timișoaras starptautiskajā lidostā.

Ar 2000. gada 24. februāra lēmumu (turpmāk tekstā – “apstrīdētais lēmums”) Komisija, pirmkārt, atzina, ka finansējums no publiskā sektora, ko laikā no 2007. līdz 2009. gadam AITTV saņēma tam, lai izstrādātu termināļa, kas paredzēts lidojumiem ārpus Šengenas zonas, projektu, uzlabotu manevrēšanas ceļu, pagarinātu peronu un atjauninātu apgaismojumu, ir uzskatāms par valsts atbalstu, kas saderīgs ar iekšējo tirgu LESD 107. panta 3. punkta c) apakšpunkta izpratnē¹. Otrkārt, Komisija konstatēja, ka valsts finansējums piededzeļa un autostāvvietas projekta izstrādei 2007. gadā un drošības iekārtām 2008. gadā, kā arī lidostas maksas, kas minētas 2007., 2008. un 2010. gada AIP, kā arī ar *Wizz Air* noslēgtās 2008. gada vienošanās, ieskaitot 2010. gada grozījumus, nav uzskatāmas par valsts atbalstu LESD 107. panta 1. punkta izpratnē.

Carpatair SA cēla prasību, kurā lūdza atcelt šo lēmumu, ciktāl Komisija tajā ir atzinusi, ka nedz atvieglojumi un lidostas maksu atlaides, kas minēti 2010. gada AIP tekstā, nedz 2008. gada vienošanās, kas grozītas 2010. gadā (turpmāk tekstā – “strīdīgie pasākumi”) nav uzskatāmi par valsts atbalstu. Vispārējā tiesa šo prasību pieņēma; tā

¹ Saskaņā ar šo normu par saderīgu ar iekšējo tirgu var uzskatīt atbalstu, kas veicina konkrētu saimniecisko darbību vai konkrētu tautsaimniecības jomu attīstību, ja šādam atbalstam nav tāds nelabvēlīgs iespaids uz tirdzniecības apstākļiem, kas ir pretrunā kopīgām interesēm.

norāda uz vairākām tiesību kļūdām, ko Komisija pieļāvusi, izvērtējot šo pasākumu selektivitāti un to izdevīgumu.

Vispārējās tiesas vērtējums

Vispirms Vispārējā tiesa noraida Komisijas argumentāciju, ka *Carpatair SA* celtā prasība esot nepieņemama tāpēc, ka pēdējai minētajai nav nedz tiesību celt prasību par apstrīdētā lēmuma atcelšanu, nedz faktiskas un pastāvošas intereses panākt šā lēmuma atcelšanu.

Attiecībā uz *Carpatair SA* tiesībām celt prasību Vispārējā tiesa atgādina, ka saskaņā ar LESD 263. panta ceturto daļu jebkura fiziska vai juridiska persona var celt prasību par aktu, kas tai nav adresēts, bet kas to skar tieši un individuāli, un reglamentējošu [regulatīvu] aktu, kas to skar tieši, bet nav saistīts ar īstenošanas pasākumiem. Ņemot vērā šo nošķirumu, Vispārējā tiesa precizē, ka apstrīdētā lēmuma daļa attiecībā uz lidostas maksām ir uzskatāma par regulatīvu aktu un ka līdz ar to *Carpatair SA* prasība par šo daļu ir pieņemama – ar nosacījumu, ka tā to skar tieši. Turpretim, tā kā 2008. gada vienošanās un 2010. gada grozījumi ir kvalificējami kā individuāli pasākumi, *Carpatair SA* prasība par to apstrīdētā lēmuma daļu, kas attiecas uz šiem vienošanās dokumentiem, ir pieņemama vienīgi tad, ja tā pierāda, ka tās to skar ne tikai tieši, bet arī individuāli.

Attiecībā uz to, vai apstrīdētā lēmuma daļa, kas attiecas uz 2008. gada vienošanos un 2010. gada grozījumiem, individuāli skar *Carpatair SA*, Vispārējā tiesa norāda, ka, protams, šādu aizskārums esamību nevar izsecināt no šīs sabiedrības dalības administratīvajā procesā pirms apstrīdētā lēmuma pieņemšanas. Tomēr, tā kā minētās vienošanās varētu būtiski ietekmēt tās konkurētspēju tirgos, kuros tā konkurēja ar *Wizz Air*, *Carpatair SA* individuālais aizskārums juridiskā ziņā bija pietiekami pierādīts. Turklāt, tā kā izvērtējot būtisko aizskārums, ir jāņem vērā stāvoklis laikā, kad veikti strīdīgie pasākumi un kad tiem varēja būt iedarbība, argumenti, ka *Carpatair SA* esot mainījusi savu komercdarbības modeli un 2013. gadā izbeigusi savu darbību Timišoaras starptautiskajā lidostā, nevar likt apšaubīt šo secinājumu.

Turklāt Vispārējā tiesa uzskata, ka apstrīdētais lēmums tieši skar *Carpatair SA*, proti, pirmkārt, tās tiesības neciest no konkurences izkropļojumiem aplūkojamajā tirgū strīdīgo pasākumu rezultātā un, otrkārt, tas pilnā apmērā saglabā strīdīgo pasākumu iedarbību pavisam automātiski, pamatojoties vienīgi uz Savienības regulējumu – bez starpnoteikumu piemērošanas.

Apstiprinājusi *Carpatair SA* celtās prasības pieņemamību, Vispārējā tiesa būtībā konstatē, ka apstrīdētajā lēmumā ir pieļautas vairākas tiesību kļūdas, kas ietekmē secinājumu, ka nedz atvieglojumi un lidostas maksu atlaides, kas minēti 2010. gada AIP tekstā, nedz 2008. gadā ar *Wizz Air* noslēgtās vienošanās ar grozījumiem, kas izdarīti 2010. gadā, nav uzskatāmi par valsts atbalstu LESD 107. panta 1. punkta izpratnē; pirmie minētie – selektivitātes neesamības dēļ, otrie – ekonomiskas priekšrocības, kas piešķirta *Wizz Air*, neesamības dēļ.

Pirmām kārtām, attiecībā uz atvieglojumu un atlaižu, kas minētas 2010. gada AIP tekstā, selektivitāti Vispārējā tiesa atgādina, ka tad, ja jēdzienā “valsts atbalsts” ietilpst tikai pasākumi, ar kuriem selektīvi piešķirta priekšrocība, no judikatūras izriet, ka intervences pasākumi, kas pirmšķietami attiecas uz visiem uzņēmumiem, atkarībā no to iedarbības var piemist selektivitāte un līdz ar to tie ir uzskatāmi par pasākumiem, ar kuriem paredzēts radīt priekšrocības konkrētiem uzņēmumiem vai konkrētu preču ražošanai. Šādu selektivitāti faktiski var pierādīt situācijās, kad, lai gan pasākuma piemērošanas formālie kritēriji ir formulēti vispārīgi un objektīvi, pasākuma struktūra ir tāda, ka tā ietekme ievērojamā mērā ir par labu konkrētai uzņēmumu grupai.

Šajā gadījumā 2010. gada AIP citastarp bija minētas trīs veidu lidostas maksu atlaides, kuras piemērojamas jebkurai lidsabiedrībai, kas izmanto vai varētu izmantot Timišoaras starptautisko lidostu. Šajā kontekstā ar trešā veida atlaidi bija paredzēts maksu samazinājums par 72–85 % lidmašīnām, kuru maksimālā pacelšanās masa pārsniedz 70 tonnas un kurās ik mēnesi uzņemto pasažieru skaits pārsniedz 10 000.

Tomēr, lai gan šo trīs veidu atlaides atbilda dažādiem nosacījumiem un nebija kumulatīvas, Komisija, balstoties uz kopīgu izvērtējumu, izslēdza, ka tās ir selektīvas. Šajā kontekstā Komisija nebija arī paudusi savu nostāju par jautājumu, vai citu lidsabiedrību (kas nav *Wizz Air*) flotē bija attiecīgā lieluma lidmašīnas, kuras pietiekoši bieži veic

lidojumus un kuru dēļ tām faktiski bija iespējams iegūt iepriekš minēto trešā veida atlaidi. Ņemot vērā šos apsvērumus, Vispārējā tiesa secina, ka, nepārbaudīdama, vai trešā veida atlaide – skatīta atsevišķi – tās piemērošanas nosacījumu dēļ radīja priekšrocības *Wizz Air*, kā uzsvērusi *Carpatair SA*, Komisija ir pieļāvusi tiesību kļūdu.

Otrām kārtām, attiecībā uz jautājumu, vai ar 2010. gada grozījumiem *Wizz Air* ir piešķirta ekonomiska priekšrocība, Vispārējā tiesa atgādina, ka šī novērtēšana principā ir veicama, piemērojot tirgus ekonomikā strādājoša privāta komersanta kritēriju. Lai izpētītu, vai attiecīgā dalībvalsts vai publiskā struktūra ir rīkojusies kā apdomīgs tirgus ekonomikas principu vadīts komersants, nozīmīgi ir vienīgi pierādījumi, kas bija pieejami, un attīstība, kas bija prognozējama brīdī, kad tika pieņemts lēmums veikt aplūkojamo darījumu. Taču apstrīdētajā lēmumā izdarītais Komisijas secinājums – ka saprātīgs privāts komersants tirgus ekonomikā ar *Wizz Air* esot noslēdzis 2010. gada grozījumus – bija balstīts tikai uz pierādījumiem, kas izdarīti *ex post*, tostarp uz 2015. gadā sagatavotu ziņojumu.

Šajā ziņā Vispārējā tiesa precizē: tikai tāpēc, ka 2015. gada ziņojums esot balstīts uz informāciju, kas bija pieejama, un uz attīstību, kas bija prognozējama laikā, kad tika noslēgtas 2008. gada vienošanās, vēl nevar uzskatīt, ka tas būtu pielīdzināms *ex ante* izvērtējumam, tāpat nevar pierādīt, ka tas atbilst tirgus ekonomikā strādājoša privāta komersanta kritērijam. Turklāt, lai gan administratīvā procesa gaitā Rumānija un *Wizz Air* iesniedza papildus sagatavotu ekonomistu izvērtējumu, kas tika pārstrādāts *ex post* un kas varētu noskaidrot apstākļus, kuri pastāvēja 2008. gada vienošanos noslēgšanas brīdī un kuri Komisijai ir jāņem vērā, tomēr šis izvērtējums nevis papildināja pierādījumus, kas radušies pirms minēto vienošanos noslēgšanas, bet gan bija vienīgā informācija, uz kuru Komisija balstījusi savu novērtējumu par 2008. gada vienošanās dokumentiem.

Vispārējā tiesa uzskata, ka Komisija nav juridiski pamatojusi savu secinājumu, ka ar 2008. gada vienošanos un 2010. gada grozījumiem *Wizz Air* ir piešķirta tāda ekonomiska priekšrocība, ko tā nebūtu ieguvusi parastos tirgus apstākļos, un ka līdz ar to tie nav uzskatāmi par valsts atbalstu.

Ņemot vērā šos apsvērumus, Vispārējā tiesa, pieņemusi prasību, atceļ apstrīdēto lēmumu, ciktāl tajā ir secināts, ka lidostas maksas, kas norādītas 2010. gada AIP un 2008. gada vienošanās tekstā – ar 2010. gada grozījumiem –, nav uzskatāmas par valsts atbalstu.

PIEZĪME. Atcelšanas prasībā tiek lūgts atcelt Savienības tiesībām pretrunā esošus Savienības iestāžu aktus. Ievērojot konkrētus nosacījumus, dalībvalstis, Eiropas iestādes un privātpersonas var vērsties Tiesā vai Vispārējā tiesā ar atcelšanas prasību. Ja prasība ir pamatota, tiesību aktu atceļ. Attiecīgajai iestādei ir jāaizpilda juridiskais vakuums, kas varētu rasties šā akta atcelšanas dēļ.

PIEZĪME. Apelācijas sūdzību, kas attiecas tikai uz tiesību jautājumiem, par Vispārējās tiesas nolēmumu var iesniegt Tiesā divu mēnešu un desmit dienu laikā no nolēmuma paziņošanas brīža.

Neoficiāls dokuments plašsaziņas līdzekļu vajadzībām, kas Vispārējai tiesai nav saistošs.

Pilns sprieduma [teksts](#) tiek publicēts CURIA tīmekļvietnē pasludināšanas dienā.

Kontaktpersona presei: Marta Ošleja ☎ (+352) 4303 6005.

Sprieduma pasludināšanas attēli ir pieejami [Europe by Satellite](#) ☎ (+32) 2 2964106.

Palieciēt ar mums!

